

DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE.

Disciplina: Imigrația și Advocacy pentru Refugiați

Ciclul II: Master Drepturile Omului

Responsabil de curs: Valentin Roșca, doctor în drept, lector universitar

UNITĂȚI DE CONȚINUT

- 1. Drepturile economice.**
- 2. Drepturile sociale.**
- 3. Drepturile culturale.**

ASPECTE INTRODUCATIVE

- Migranții pot fi expuși la numeroase încălcări ale drepturilor omului.
- Prezența probabilității încălcării drepturilor migranților nu doar în țările de origine, dar continuarea procesului de încălcare a drepturilor omului și libertăților fundamentale în cadrul tuturor etapelor de deplasare spre țara de azil.
- Dreptul internațional al drepturilor omului – asistență importantă în stabilirea standardelor și mecanismelor de protecție a migranților sub aspect de garanție a unei protecții împotriva returnării sau expulzării, detenției arbitrare, amenințări față de viață și integritatea fizică, lipsa unui adăpost, hrană, educație sau asistență medicală, abuz sexual sau separarea de membrii familiei.

DREPTUL INTERNAȚIONAL AL DREPTURILOR OMULUI

POATE FI APLICAT ÎN CADRUL PROTECȚIEI MIGRANȚILOR SUB DIVERSE FORME.

TRĂSĂTURI CARACTERISTICE

Dreptul migrațional - responsabilitățile și angajamentele statelor pe care și le-au asumat.

Prezența obligațiilor internaționale - limitarea „autorității tradiționale” ale statului în privința chestiunilor de migrație.

Principiu fundamental – supremația normei internaționale față de norma internă.

Autoritatea statului în privința reglementării regimului juridic de intrare, ședere și expulzare de pe teritoriul său nu este absolut!

DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE

Este dificil pentru migranți să se bucure pe deplin de posibilitatea de a valorifica unele drepturi de subzistență:

- *dreptul la un nivel de trai adecvat (produse alimentare adecvate, apă potabilă, îmbrăcăminte, adăpost/locuință);*
- *dreptul la cele mai înalte standarde de sănătate mintală și fizică.*

Negarea de către state față de migranți a condițiilor minime de existență poate duce la o încălcare a interdicției împotriva maltratării sau a dreptului la viață garantat de instrumentele de temelie în Dreptul internațional al drepturilor omului.

DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE

Toate drepturile sociale, economice și culturale codificate în tratatele internaționale cu privire la drepturile omului sunt aplicabile „oricărei” persoane care se află sub jurisdicția Statului Membru.

Principiul „asigurării progresive” utilizând „resursele disponibile”.

(Art. 2 Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale; art. 4 Convenția cu privire la drepturile copilului)

Statele sunt obligate să întreprindă măsuri pentru a îmbunătăți în mod continuu condițiile migranților și au obligația de a se abține de la adoptarea deliberată a măsurilor retrogresive

(Comentariul General Nr. 3 al Comitetului pentru drepturile economice, sociale și culturale)

NEDISCRIMINAREA

Obligație generală: Statele Părți la tratatele internaționale privind drepturile omului urmează să evite orice tratament discriminatoriu în ce privește accesul la hrană, îmbrăcăminte, adăpost și asistență medicală.

Principiul nediscriminării

Impune aplicarea unui tratament nediscriminatoriu între cetățeni statului de azil și cetățenii străini, inclusiv migranții economici, solicitanții de azil sau refugiații!

„...Progresul egalității de gen la moment este un obiectiv major în statele membre ale CoE și motive foarte grele ar trebui să fie prezentate în fața unei astfel de diferență de tratament pentru a fi calificată ca fiind compatibilă cu Convenția...În special, referiri la tradiții, ipoteze generale sau predominante atitudini sociale într-o anumită țară sunt o justificare insuficientă pentru o diferență de tratament pe motive de sex”.

(Konstantin Markin c/Rusiei, 22 martie 2012)

NEDISCRIMINARE

Motivele discriminării:

- Rasă, culoare sau etnie
- Discriminare pe motive de sex
 - Orientare sexuală
- Naționalitatea (Cetățenia)
 - Dizabilitate
 - Vârstă
 - Religie
 - Limbă
- Opinie politică
- Statut social, parental sau social

Reflectat în toate tratatele internaționale privind drepturile omului și implică tratament egal al unui individ sau grup, indiferent de caracteristicile specifice, asigurarea tuturor celorlalte drepturi și libertăți ale omului protejate de standardele internaționale.

Discriminarea cuprinde orice „eșec de a trata toate persoanele în mod egal în cazul în care nu pot fi găsite distincții rezonabile între persoanele favorizate și cele care nu sunt favorizate”.

DREPTUL LA HRANĂ

Produse alimentare adecvate (Dreptul la hrană) Element indispensabil în ce privește valorificarea altor drepturi ale omului și libertăți fundamentale.

Dreptul la hrană și demnitatea inerentă a ființei umane sunt inseparabile.

Statele, recunoscând dreptul fundamental pe care îl are orice persoană de a fi la adăpost de foame, vor adopta, măsurile necesare, inclusiv programe concrete:

- a) pentru a îmbunătăți metodele de producție, de conservare și de distribuire a produselor alimentare prin deplina utilizare a cunoștințelor tehnice și științifice, prin difuzarea principiilor de educație în ce privește nutriția și prin dezvoltarea sau reforma regimurilor agrare, în așa fel încât să asigure cât mai bine punerea în valoare și utilizarea resurselor naturale;
- b) pentru a asigura o repartiție echitabilă a resurselor alimentare mondiale în raport cu nevoile, ținând seama de problemele care se pun atât țărilor importatoare, cât și țărilor exportatoare de produse alimentare

Art. 11, alin. (2) Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale.

DREPTUL LA PRODUSE ALIMENTARE ADECVATE

Conținutul dreptului la hrană include:

- Disponibilitatea;
- Siguranța;
- Caracterul acceptabil (fizic și psihologic).

(Comentariul General Nr. 12 din 12 mai 1999 al Comitetului pentru drepturile economice, sociale și culturale).

DREPTUL LA LOCUINȚĂ

Dreptul la locuință presupune mai mult decât „un acoperiș deasupra capului”.

Dreptul la locuință/adăpost urmează a fi interpretat ca dreptul oricărei persoane de a trăi în siguranță, pace și onoare.

Conținutul dreptului la locuință include:

- Garanția dreptului de proprietate;
- Disponibilitatea serviciilor, materialelor, echipamentelor și infrastructurii;
- Accesibilitate;
- Locuibilitate;
- Amplasarea corespunzătoare;
- Relevanța culturală.

(Comentariul General Nr. 4 din 1991 a Comitetului pentru drepturile economice, sociale și culturale)

DREPTUL LA CELE MAI ÎNALTE STANDARDE DE SĂNĂTATE FIZICĂ ȘI MINTALĂ

Dreptul la sănătate nu este și, în mod naturale, nu poate fi înțeles ca un drept de a fi sănătos.

Dreptul la sănătate include:

- **Libertăți** (controlul asupra propriei sănătăți și integrități fizice, libertatea sexuală și la reproducere, interdicția de la orice imixtiune, libertatea de la orice tratament medical acordat fără consimțământ);
- **Drepturi** (dreptul la un sistem de protecția sănătății care oferă egalitate de șanse pentru persoane de a se bucura de cel mai înalt nivel de sănătate)

DREPTUL LA UN NIVEL DE TRAI ADECVAT

Art. 25 Declarația universală a drepturilor omului

Art. 11 Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale

Art. 37 Convenția cu privire la drepturile copilului

Art. 14 Convenția cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei

Art. 5 Convenția cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare

Art. 26 Convenția americană cu privire la drepturile omului

Art. 16 Convenția europeană cu privire la drepturile omului

Art. 4, alin. (1) Carta socială europeană și art. 31 Carta socială europeană revizuită

Art. 5, 14, 18 Carta africană cu privire la drepturile omului și a popoarelor

Art. 15 și 16 Protocolul adițional la Carta africană cu privire la drepturile omului și a popoarelor cu privire la drepturile femeilor în Africa

DREPTUL LA SĂNĂTATE

- **Articolul 25 Declarația universală a drepturilor omului**
- **Articolul XI Declarația americană cu privire la drepturile și obligațiile omului**
- **Articolul 12 Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale**
- **Articolul 12 Convenția cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei**
- **Articolul 24 Convenția cu privire la drepturile copilului**
- **Articolul 5 Convenția cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială**
- **Articolul 28 Convenția cu privire la protecția drepturilor migrantilor economici**

SPETA

Sunteți un ofițer de protecție într-o țară în care sunt prezenți refugiați însoțiți de familiile lor. Aceștia au posibilitatea de a solicita asistență financiară pentru familiile lor pentru a se integra la nivel local.

Conform legii, formularul de cerere pentru a solicita o subvenție în numele familiei trebuie să fie semnată de către soț.

De când au fost recunoscuți în calitate de refugiați, Ana și cei doi fii ai săi nu mai trăiesc cu tatăl lor Danko.

Danko primește o indemnizație pentru familie lunară și el nu oferă niciun ban familiei sale. Ana a adus la cunoștință această situație autorităților care refuză să îi ofere careva ajutor financiar acesteia.

- În calitate de ofițer de protecție, cum ați analiza corectitudinea acestui regim de asistență în conformitate cu standardele internaționale?